బండి

అక్కినేని కుటుంబరావు

"ఇంక ఈ వూళ్లో ఏం వుంటారు? నా దగ్గరకు రమ్మని" అమ్మనీ, నాన్ననీ రాము ఎన్నిసార్లు పిలిచినా—

"ఇద్దరమూ వున్నంత కాలము ఇక్కడే! ఒకరు పోయాక రెండో వారిని తీసికెళ్లు" అనేవారు వాళ్లు.

నాన్న పోయాడు.

అమ్మ మిగిలింది.

ఇల్లూ, ఆ కాస్త పొలం, పట్నంలో పట్టవనుకున్న సామాన్లూ... తాతలనాటి భోషాణం... అన్నీ... అన్నీ అమ్మేశాడు రాము.

నాన్న ప్రాణానికి ప్రాణమైన బండి మిగిలింది.

ఈ బండిని కూడా అమ్మేసి రేపే వెళ్లిపోవాలి.

"ఈ బండితో ఏమిటి మీ కింత అనుబంధం! ఇవ్వాళా రేపూ రక్తమాంసాలున్న మనుషులకే అభిమానాలూ అనుబంధాలూ కరువవుతున్నాయ్. చెక్కబండితో ఏమిటి? అయిన కాడికి అమ్మెయ్యక?" అంది శాంత.

"నీకేం తెల్సు. ఇది చెక్క బండా? నాతో ఎన్ని ఆటలాడింది. నన్నెంతెంత దూరాలు మోసింది. తిప్పింది. నాకెంత ఆనందాన్నిచ్చిందీ బండి. ఈ పిచ్చిముండ?" అన్నాడు రామూ.

"మరీ అంత యిదయితే ఎందుకూ పనికిరారు? బండేం చేసింది? మహా అయితే ఆ ఎడ్లేమన్నా... ..." అంది.

"అవును ఎడ్లు మాత్రం. అవి నాతో మాట్లాడేయి గదూ! నిజంగా ఎలా చూసేవి? అవి క్రీగంటి చూపులు చూసేవి. వాటి కళ్లల్లో ఆశ్చర్యం స్పష్టంగా కనపడేది. అవి నాతో ఎంత స్నేహం చేసేవి. అవి సైగలు చేసేవి. నన్ను మెల్లమెల్లగా కుమ్ముతూ నాతో ఆటలాడేవి. గతిలేక ఎడ్లని అమ్మేసినప్పుడు, నేను పది రోజులు మూసిన కన్ను తెరవలేదు. మామూలు అవ్వడానికి ఆర్నెల్లు పట్టింది. ఆ ఎడ్లు తమ స్వంత యిల్లు స్వంత బండి స్వంత నాగలి స్వంత మనుషులనుకున్న మా అందర్నీ వదలి వెళ్లాల్సి వచ్చినపుడు... ఎంత దిగులు పడ్డాయో. అవి మా కోసం ఎంత ఆరాటపడ్డాయో. ఆనాడు అవి పోయినా, నాన్న ఈ బండిని చూస్తూ ఈ బండి మీదే తన వార్ధక్యం అంతా గడిపాడు.

ఇవ్వాళ ఈ బండి నాతో మాట్లాడుతోంది శాంతా. నాతో మాట్లాడుతోంది. నిజం. నువ్వు నమ్మవు. కాని అది నా చిన్నతనాన్ని నా అల్లరిని, నా స్నేహితుల్ని వాళ్ల మాటల్ని నాకు వర్ణించి వర్ణించి చెప్తోంది.

నేను ప్రతి సంక్రాంతి పండక్కి దీన్ని కడిగి పసుపుతో రుద్ది కుంకుమతో బొట్లు పెట్టే వాడినని నాకు యిందాకటివరకూ గుర్తు లేదు. అది యింతకు ముందే నాకు గుర్తు చేసింది.

ఓసారి నేను బండి చివరి కెక్కి పడిపోబోతే ఈ బండే నన్ను పడకుండా అడ్డుకుంది. అప్పుడు నా చిన్న మిత్రులంతా చేరి ఈ బండిలాంటి బండి ఈ వూళ్లోనే కాదు ఓల్ మొత్తం ప్రపంచంలోనే లేదని ఖరారు చేశారు. ఆనాడు మేమంతా దీన్ని ఎంత పొగిడాం. అదంతా ఈ బండి నాకింతకు ముందే చెప్తోంది" అంటే.

"సర్లెండి. పిచ్చి కుదిరింది. రోకలి తలకి చుట్టండన్నట్టు పెద్దాయన ఏదో పిచ్చిలే అనుకునే వాళ్లం. మీరు తయారయ్యారన్న మాట" అంది శాంత నవ్వుతూ.

రామూకి ఆ బండి అంటే వల్లమాలిన యిష్టం.

అతని చిన్నతనంలో సగభాగం ఆ బండి మీదో బండి కిందో ఆటల్తో గడిచిపోయింది.

వేరే వాళ్లయితే వాళ్ల బళ్ల దగ్గరికి పిల్లల్ని చేరనిచ్చే వాళ్లు కాదు. పిల్లలు బండి మీదెక్కి దాని తొట్టిని తొక్కి తొక్కి పాడు చేస్తారనీ, బండి మీదున్న జల్లనో, గుడిసెనో నాశనం చేస్తారని వాళ్లభిప్రాయం.

రాము వాళ్ల నాన్నకి మాత్రం తన కొడుకు ఆటకి బాగుంటే ఆడుకోనియ్యి పాడయితే బాగు చేద్దాంలే అనుకునే తత్వం. అందువల్లే "నయ్య (రామూని మా అయ్య అని తప్ప మరో పేరుతో పిలిచి ఎరగడా తండ్రి) ఆడుకుంటే అదే శాన" అనేవాడు.

తోటి పిల్లల్తో ఎప్పుడూ ఏదో ఓ ఆట ఆడుతూనే వుండేవాడు. బండి మీదెక్కి పరుగులూ, దూకడాలూ, బండి కింద దాక్కుని వేరే వాళ్లని జడిపించడాలు. నవ్వులు, కేరింతల్తో ఆ బండి ఎప్పుడూ పకపకలాడ్తున్నట్టుండేది.

ఇది ఉత్త చెక్క బండి కాదు. నాతో ఎన్ని ఆటలాడింది! నన్నెంతెంత దూరాలు మోసింది. ఓసారి నేను బండి చివరికి ఎక్కి పడబోతే తనే అడ్డుకుంది. ఆనాడు నా చిన్న మిత్రులంతా చేరి ఇలాంటి బండి ఓల్ మొత్తం ప్రపంచం లోనే లేదన్నారు. ఆ ఎడ్లు మాత్రం.. ఎంత స్నేహం చేసేవి!

రామూకొక్కస్త వూహొచ్చిన తర్వాత అచ్చియ్య బాబాయి పెళ్లికి అదే బండి మీద పెదపారుపూడి కెళ్లడం గుర్తుంది. ఆ పెళ్లికెళ్లేటప్పుడు ఎన్ని సరదాలు. ఎంత సంబరం.

అన్ని బళ్లకంటే తమ బండే ముందుండాలని రామూ పట్టుబట్టాడు. రామూలాగే మిగిలిన పిల్లలూ వాళ్లెక్కిన బండే ముందుండాలని మారాం చేశారు.

"ఒరే అక్కివాడా! ఏంట్రా నీ గొప్ప! ముందుండాలంట ముందు. అరేయ్ ఈ అక్కివాడి బండిని అందరి బళ్ల కంటే ఎనకమాలుంచండి రా!" అన్నాడు చలపతి మామయ్య.

రామూకి ఏడుపు ముంచుకొచ్చేసింది. కోపంతో కళ్లు మందారపూలకన్నా ఎరుపెక్కాయి. ఉక్రోషంతో వూగిపోయాడు.

"అసలీ చలపతి మామెవడు? నన్ను అక్కివాడ అంటాడెందుకు? అక్కిని బొక్కిని బొళబొళ అని ఎప్పుడూ నన్ను నెత్తి మీద ఎందుక్కొడతాడు. ఈయన్నీ..." అని చర చరా బండి మీద నుంచి జారుతున్న రామూని "పడతావ్... పడతావ్" అని నవ్వుతూ హెచ్చరించింది అమ్మ.

"నీకసలు సిగ్గులేదా? నీ కొడుకుని ఎవరో ఏడిపిస్తుంటే నవ్వుతావెందుకు?" అని 'ఓ' అని ఏడవడం మొదలెట్టాడు రామూ.

ఇక ఆ ఏడుపుని ఆపించడాన్కి, వాడిని సముదాయించడానికీ, ఎంత మంది ఎన్నియాతనలు పడ్డారో, కన్నీళ్లొచ్చేలాగ ఎంత పడీ పడీ నవ్వారో.

ఆ బండి మాత్రం అన్ని బళ్లకన్నా ముందు ఆగమేఘాల మీద పెద పారుపూడి కేసి వురికింది. ఆ బండి లేపిన మట్టి మబ్బుల్లో వెనకవున్న బళ్లన్నీ మాయమైపోయినాయ్.

ఆ బండి అలా పరుగు పరుగున వెడుతోంటే ఆ చిట్టి రామూగాడు తాను వెళ్లేది పెళ్లికనీ, ఆ పెళ్లి పెదపారుపూడిలో అనీ మర్చిపోయాడు. అలా ఆ బండి అనంతంగా లోకాలన్నిటినీ తెంచుకుని ఆకాశంలో కెళ్లిపోతుందని గట్టిగా నమ్మాడు.

పెళ్లి వాళ్లు చెరువుగట్టు దగ్గర విడిది ఏర్పాటు చేసి, సానకాల కావిళ్లతో ఎదురొచ్చి, బళ్లన్నీ వచ్చి చెరువు గట్టు మీద ఆగేసరికి రామూ నిద్రమత్తులో వాళ్లమ్మ వళ్లోవూగుతున్నాడు.

రామూ వాళ్లమ్మకి సినిమా చూద్దామనిపించినప్పుడల్లా 'అబ్బాయి సినిమా కెళ్దామంటూ ఒకటే గొడవ పెద్తున్నాడు' అనేది.

ఆయాట వింటూనే "గొడవ దేనికీ వెళ్తే పోలా!" అనేవాడు నాన్న.

ఇకరామూ పనేమిటంటే చిన్నమ్మనీ, పెద్దమ్మనీ, అత్తనీ, అమ్మమ్మనీ, రాముడక్కాయినీ, రాగమ్మొదిన్నీ 'ఇవ్వాళ మా బండి మీద సినిమా కెళ్తన్నాం. మా అమ్మ నిన్ను కూడా తొందరగా తెమిలిరమ్మంది' అని పేరు పేరునా

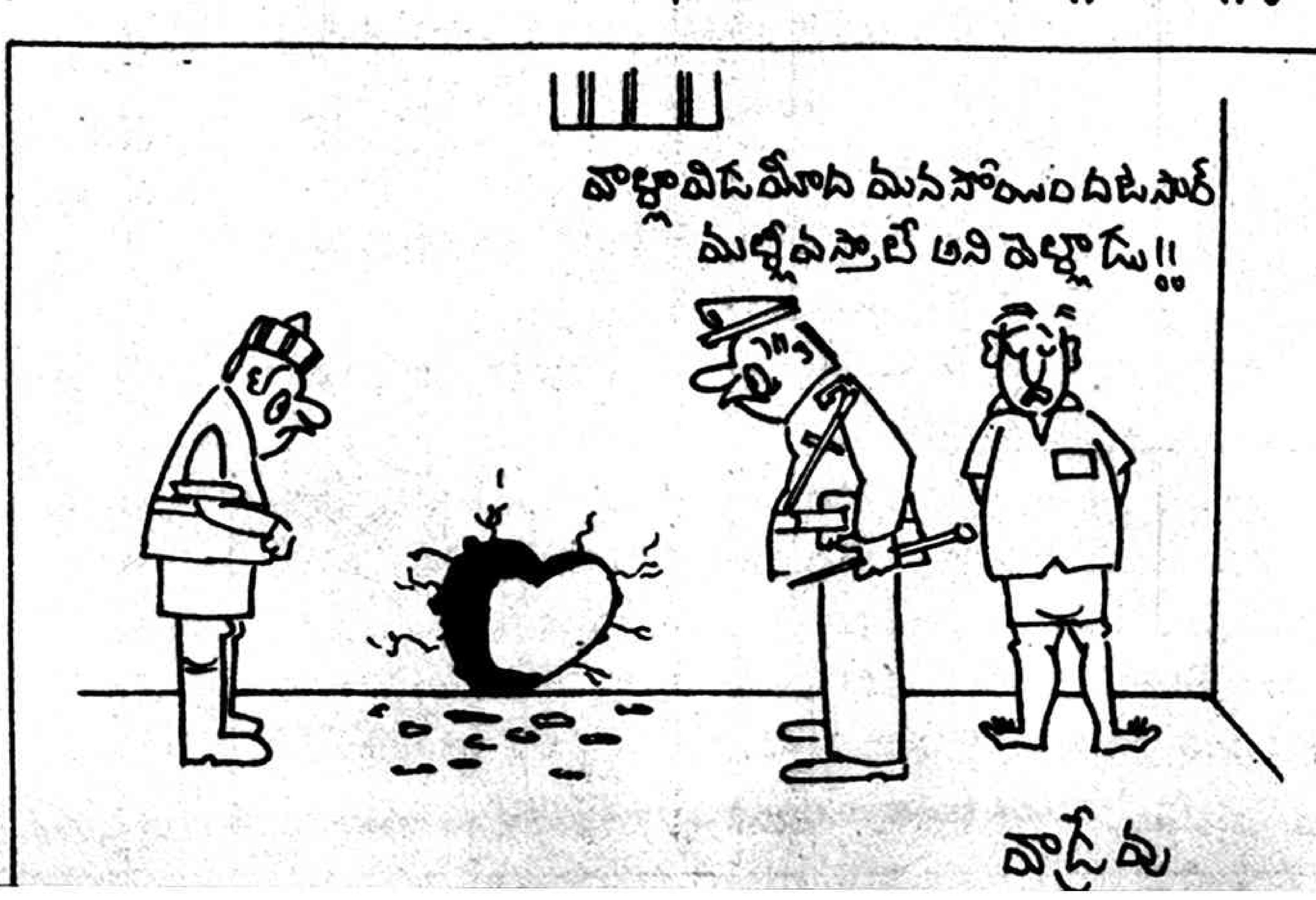

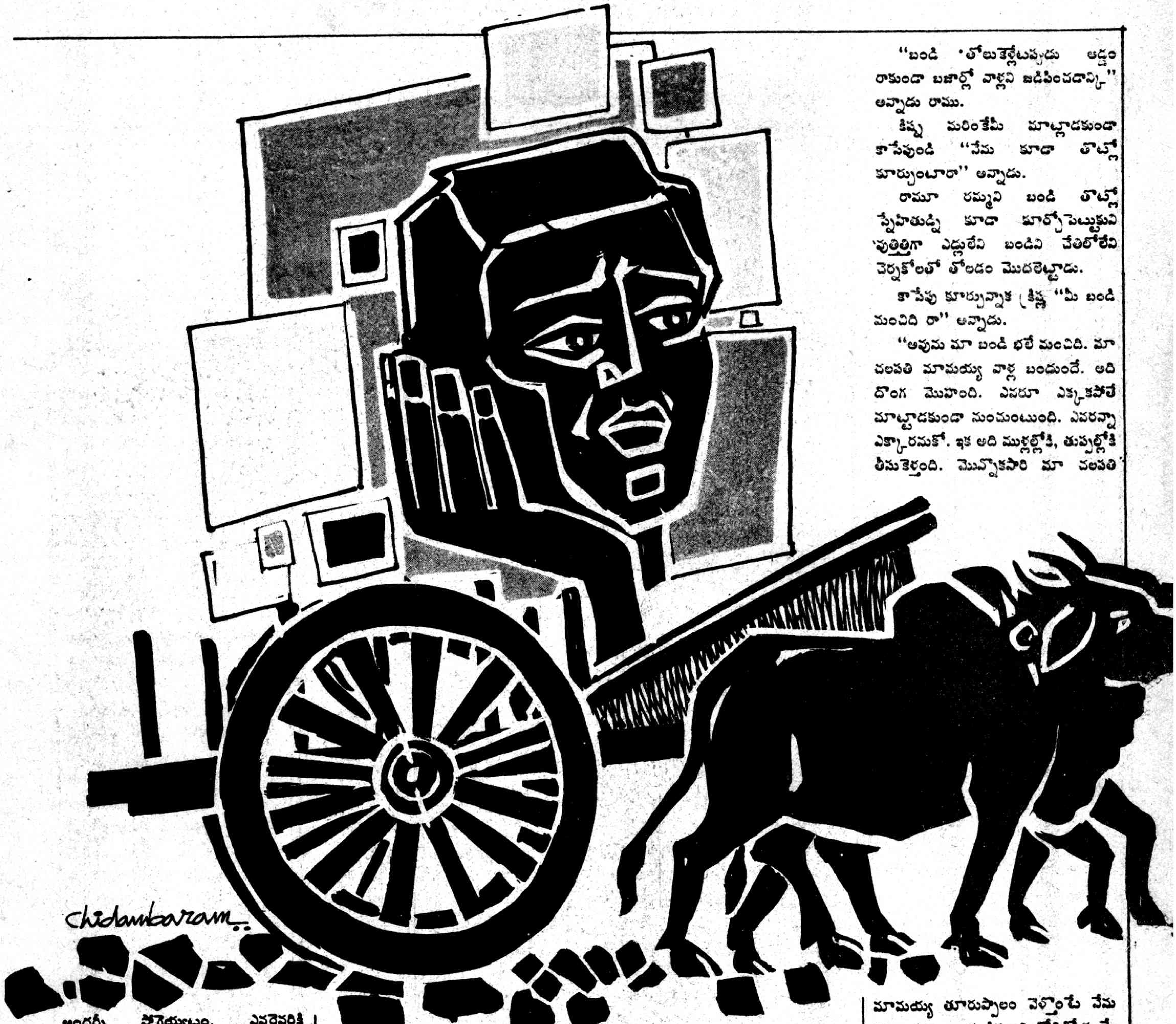

అందర్నీ పోగెయ్యటం. ఎవరెవరికి రావటానికి కుదురుతుందో ఎవరెవరికి కుదరోదో, ఎన్నింటికి రావాలో ఎవరి కోసమూ చూడకుండా బండి అగమేగాల్తో ఎలా వెళ్లిపోతుందో చెప్తూ పొద్దున్నుంచి మధ్యాహ్నం దాకా వూపిరాడకుండా తిరిగేవాడు రాము. మధ్య మధ్యలో బండిని కొన్త శుభ్రం చేసి, బండి మీద గడ్డేసి, గడ్డి మీద చాపలు పరిచి, చాప మీద దుప్పట్లు పరిచి, అవి జారకుండా తాళ్లతో కట్టి బండికి గుడిసె ఎక్కించి తయారు చేస్తున్నారా లేదా పర్యవేక్షించడం. కనపడిన స్నేహితులందరికీ మేం మా బండి మీద గుడివాడ సినిమా కెళ్తన్నాం అని గొప్పలు చెప్పుకోవడం" నేను తొట్లోకూర్చుంటా! నేనే ఎడ్లని తోలతా" అనేవాడు.

"నీకు తోల్డంవచ్చేంటే" అనేవాడు కిష్న.

"అరే కిట్టిగా నీకు రాదురా. నా కొమ్ము. ఎట్టాగో చూపించనా?" అని గబగబా తొట్లో కెక్కి కూర్చునేవాడు. తొట్లో మునిగినట్టుండి కిష్న మొఖం కనపడేది గాదు. లేచి నిలబడి "ఇదుగో ఇట్లా" అని చేతిలో చెర్నకోల వున్నట్టుగా అటూ ఇటూ వూపుతూ "చల్ చల్" అనేవాడు.

కిష్నేమో "పోరా! నీకేం రాద్దు 'చల్ చల్లం'ట. 'చల్ చల్' 'చల్ చల్' అని గుర్రాల్ని తోల్తారు. ఎడ్లని 'జా. ఎహెహె! నిన్ను మాదిగి రాముడింటికి తోలా' అని చెర్నకోల పెట్టి కొట్టుడు కొట్టాలి..." అని మూతి బిగపట్టి ఎడ్లని కొట్టడానికి సర్వశక్తుల్నీ వినియోగించే వాడిలా అయిపోయాడు.

"ఏం కాదులే. మా ఎడ్లు గుర్రాల కన్నా బాగా పరుగు పెడతాయి. అసలు మా బండి ఎంత తేలికో తెలుసా? ఏడు మల్లె పూవులంత బరువు. మా నాన్న చెప్పాడు. మా ఎడ్లకి అసలు బరువే తెలవదు. అందుకే వాటిని మే మెప్పుడూ ఒక్క దెబ్బ కూడా ఎయ్యం. ఎడ్లని కొట్టగూడదు. అని నోరులేని జీవులు. వాటిని కొడితే పాపం."

"అవో! పాపమని వూరుకుంటే అవి మన్నే పొడుత్తయ్"

"మా ఎడ్లు పొడవ్వు"

కిష్నకి తెలుసు. రామూ వాళ్ల ఎడ్లు పొడవ్వు. వాటితో రామూతోపాటు తనూ ఆడుకున్నాడాయె.

"కొడితే పాపమేగాని తిట్టొచ్చు" అని రాజీకొచ్చాడు కిష్న.

"తిట్టగూడదు కూడా! మా నాన్న చెప్పాడు. తిడితే మన నోరు పడయి పోతుందంట."

"మరి నీకు చెర్నకోల ఎందుకురా!" అన్నాడు కిష్న. వాడికి మంచి పాయింటు దొరికింది.

"బండి తోలుకెళ్లేటప్పుడు అడ్డం రాకుండా బజార్లో వాళ్లని జడిపించడానికి" అన్నాడు రాము.

కిష్న మరింకేమీ మాట్లాడకుండా కాసేపుండి "నేను కూడా తొట్లో కూర్చుంటారా" అన్నాడు.

రామూ రమ్మని బండి తొట్లో స్నేహితుడ్ని కూడా కూర్చోపెట్టుకుని 'పుత్తిత్తి'గా ఎడ్లులేని బండిని చేతిలోలేని చెర్నకోలతో తోలడం మొదలెట్టాడు.

కాసేపు కూర్చున్నాక క్రిష్ణ "మీ బండి మంచిది రా" అన్నాడు.

"అవును మా బండి భలే మంచిది. మా చలపతి మామయ్య వాళ్ల బండుందే. అది దొంగ మొహంది. ఎవరూ ఎక్కకపోతే మాట్లాడకుండా నుంచుంటుంది. ఎవరన్నా ఎక్కారనుకో. ఇక అది ముళ్లల్లోకి, తుప్పల్లోకి తీసుకెళ్తంది. మొన్నొకసారి మా చలపతి మామయ్య తూరుప్పాలెం వెళ్తొంటే నేను కూడా ఎక్కా. అప్పుడిక అది బోదిలో కంటే బోదిలోకి వెళ్లిపోయి ఇక కొంచెం వుంటే బోల్తా కొట్టేదేనన్న మాట! నేను దిగిపోతాను అని ఏడిస్తే కూడా అది ఆగలా."

"మరి మీ చలపతి మామయ్య ఎట్టా ఏగుతున్నాడ్రా దాంతో."

"అదే నాకు తెలవదు. నేనడిగితే మా మామయ్యన్నాడు 'అక్కినాళ్లు ఎక్కితే వాళ్ల బండి పడేస్తుందంట' అన్నీ వట్టి మాటలే అసలా బండే దొంగమొహంది." ఏదో గుర్తొచ్చిన కృష్ణ "అవున్రా మీ చలపతి మామయ్యగారి బండి మొన్న మిల్లు దగ్గర్నుంచి వచ్చేప్పుడు బోల్తా కొట్టిందిరా. అప్పుడు నువ్వు లేవు గదా బండి మీద.

"అవును. నేను లేను, మా నాన్న కూడా లేడు. మేమిద్దరమేగా అక్కినాళ్లం. మా అమ్మ అక్కినాళ్లు కాదంట— తెలుసా?"

అంతలో వాళ్లమ్మ "చిన్నా" అని ఇంట్లో

నుంచి లేచేసింది.

"మర్చిపోయాన్రా! మా అమ్మ నన్నెళ్లి మా అత్తని తొందరగా రమ్మని చెప్పమంది. నేను పోతున్నా" అని అట్నించి అటే పరిగెత్తాడు రాము.

రాముకి సినిమా అంటే బండిలో అమ్మ కూర్చుంటే అమ్మ వళ్లో కాసేపు, బండి తొట్లో నాన్న వళ్లో కాసేపు కూర్చుని హడావుడి చెయ్యడం. బండి నిండా ఆడవాళ్లు "అన్నయ్యా! ఎందుకంత తొందర. నెమ్మదిగా తోలు. బోల్డంత టయిముంది" అని కేకలేస్తొంటే "ఆ! ఈ బావయ్య బండి కూడా బావయ్య లాగానే మహా నిదానం" అని ఎగతాళులు వినపడ్తుంటే తొందరగా తోలాలో, నెమ్మదిగా తోలాలో తికమక పడకుండా, నవ్వుల్తో నిండి వుండే నాన్న మొఖం చూస్తూ 'ఈ ఆడాళ్లదంతా ఒక గోల. తొందరగా పోతే తొందరంటారు, నెమ్మదిగా పోతే నెమ్మదంటారు' అనుకునేవాడు రాము.

అందుకే కావాలనుకున్నప్పుడు నాన్న వళ్లో చేరి 'తొందరగా తొందరగా' అని కేకలేసేవాడు. అలసటనిపిస్తే వచ్చి అమ్మ వొళ్లో కూర్చునేవాడు.

ఎప్పుడు సినిమాకి బైల్దేరినా రాముతో వాళ్లమ్మ అనేది "మీ అత్తని ముందు కూర్చోనివరా చిన్నా" అని.

వెంటనే తెరలు తెరలుగా నవ్వు ముంచుకొచ్చేది రాముకి. అప్పుడే అత్త బండిలో నాపమీద నుంచి జర్రున జారి రోడ్డు మీద పడుతున్నట్టు కనిపించేది.

"ఎదవా! ఆడి నవ్వు చూడు. ఎప్పుడో ఒకసారి జారానని ఇక ఎప్పుడూ జారతానా? బండిలో కూర్చోడం నాకేమొచ్చులే. మీ అమ్మా కొడుకులంత నేర్పు నా కెక్కడిదీ! అవుతానా నోట్లో పడనా?" నవ్వుతో అత్త మొఖం భలే గమ్మత్తుగా వుండేది.

రాము నవ్వాపకపోతే "చూడన్నయ్యా వీడూ? ఏలెడంతున్నాడో లేడో ఇప్పుడే ఈడికి నేనంటే ఎంతలుసో?" అని నాన్నతో మొరపెట్టుకునేది.

"నయ్యి మాటలకేంలే అమ్మా! నువ్వొచ్చి నా దగ్గర కూర్చో" అనేవాడు నాన్న. ఇప్పుడు నవ్వడం అమ్మ వంతయేది.

"ఏంటన్నయ్యా నువ్వు కూడా" అని అత్త ఉడుక్కునేది.

ఎప్పుడు సినిమా కెళ్లినా సినిమా హాలు దగ్గర బడ్డీ కొట్టాయన్తో "కాస్త బండిని చూత్తా వుండండి సాయిబ్బుగారూ" అని చెప్పేవాడు నాన్న.

అందరూ దిగాక ఎడ్ల మెడ మీదనుంచి బండి కాడిని దించి ఎడ్ల పలుపు తాళ్లని బండికే కట్టి తొట్లో దాచి తెచ్చిన జనపకట్ట వరిగడ్డి మీద పడేసి ఎడ్లని నిమిరేవాడు. ఆ ఎడ్లు రెండూ నాన్న వంక ప్రేమగా చూసి 'ఫర్వాలేదులే మీరు వెళ్లి రండి' అన్నట్టు తలలూపేవి. సినిమా చూసి వచ్చే వరకూ జనపకాడలు నవుల్తూ నెమరేస్తూ విశ్రాంతి తీసుకునేవి. ఓసారి బండి మీద నాపలు కాజేద్దామని ఎవడో తుంటరివాడు ప్రయత్నం చేస్తే ఈ ఎడ్లు వాడిని పొడవబోయి గొడవ చేస్తే సాయిబ్బుగారు చూసి వాడిని తరిమేశాడు. సినిమా చూసి వచ్చాక సాయిబ్బుగారు అదంతా చెప్పి "ఏం ఎడ్లండీ! మీ ఎడ్లు రాజాలు" అని నాన్నతో అంటే నాన్న వాటి మెడల్ని కావలించుకుని "కాక?" అన్నాడు.

సినిమా చూసి మళ్లీ బండి కట్టుకుని బైల్దేరే ప్రతిసారీ నాన్న "ఎళ్లొస్తాం సాయిబ్బుగారూ! మీకెప్పుడు అవసరమున్నా కబురంపండి. బండి పంపుతా" అనేవాడు.

"అలాగే తప్పకుండా. మా అమ్మాయి పెళ్లికే రెండు రోజులు. నేనొస్తా లెండి" అనేవాడు.

సినిమా చూసి ఊరికి తిరిగొచ్చేటప్పుడు తాము చూసిన సినిమా గురించి మాట్లాడుకునేవారు అమ్మా వాళ్లంతా. అమ్మమ్మ ఎన్ని కథలో చెప్పేది. కాని తాను చూసిన సినిమా కథ మాత్రం చెప్పలేకపోయేది. అందరూ నవ్వితే బాధపడేది. అమ్మ అందర్నీ కోప్పడి "రేపు నేను చెప్తాలేవే అమ్మా" అనేది.

ఆరోగ్యం

తన కలవాటు లేకున్నా ప్రొద్దున్నుంచీ తన డబ్బులతో సిగరెట్లు ఊది పారేస్తున్న మిత్రునితో ఒకతను ఇలా అన్నాడు: "ఇవ్వాల్టికిది ఆఖరు సిగరెట్టు, లేకపోతే ఆరోగ్యం చెడిపోద్ది, నీది కాదు నాది"

— అడుసుమల్లి ప్రభాకర్

అందరూ గుడివాడ పొలిమేరలు దాటకుండానే నిద్రకి పడేవాళ్లు. ఎడ్లు నెమ్మదిగా రోడ్డంటే వెళ్లిపోయేవి. వాటికి ఊరూ ఇల్లూ ఏమీ చెప్పక్కర్లా. బండిమీద నుండి ఎవరూ జారకుండా నాన్న వెనక... నడుస్తూ వుండేవాడు. ఈ బండిలోనే పుట్టిన బండోడు — మనుషులిట్టా పుడతారా అని పదేళ్ల రాముని ఆశ్చర్యంలో ముంచేసిన బండోడు ఈ బండిలోనే పుట్టాడు. వరలక్ష్మి పిన్ని కున్న సినిమాల పిచ్చి నిండు నెలల్తో వున్న ఆమెని సినిమాకి రప్పించింది. సినిమా చూసి వస్తూ ఎప్పట్లానే అందరూ నిద్రల్తో జోగుతుండగా వున్నట్టుండి వరలక్ష్మి పిన్ని గట్టిగా వేసిన కేకకి అందరూ ఉలిక్కిపడి లేచారు. ఊరొచ్చేదాకా నిద్రపోనని నాన్నతో పందెం కాసిన రాము కూడా—

రాముకంతా అయోమయం. హడావుడిగా అందరూ బండెందుకు దిగారో, ఎందుకు కంగారు పడుతున్నారో, ఎందుకు నవ్వుకుంటున్నారో, ఎందుకు భయపడుతున్నారో తెలవటంలా.

నాన్న గబగబా రైలుగేటు దగ్గర కెందుకెళ్లాడో, వరిచెత్త లాగి నాలుగు ఎండుపుల్లలేసి మంట ఎందుకు రాజేశారో— అంతా అయోమయం.

పిన్ని కేకలు పెట్టినప్పుడల్లా భయంతో గుండె ముడుచుకుపోతుంటే అమ్మకోసం వెతికేవాడు. అమ్మ, అమ్మమ్మ, అత్తా ముగ్గురూ బండిలో — బండి కడ్డంగా... రాగమ్మొదిన తనని గట్టిగా పట్టుకుని "కాసేపు కదలకుండా తొట్లో కూచో" అని కసిరింది.

రాము నిద్ర, అయోమయం, భయం అన్నీ పోగొడుతూ చిన్నపిల్లాడి ఏడుపు. అందరూ సందడి. సంతోషం... 'మగపిల్లాడే' అన్న కలకలం. రాముకంతా అద్భుతం. పిన్ని పొట్టలో పెరుగుతున్న పిల్లాడు ఈ రాత్రి తన బండిలో ఎట్టా బైటకొచ్చాడు — వాడు ఎర్రగా, నెత్తుటి ముద్దలా భయం గొలిపేలా వున్నా పదే పదే వాడిని చూడకుండా వుండలేకపోయాడు.

మర్నాడు బళ్లో స్నేహితులందర్నీ ఆశ్చర్యంతో ముంచెత్తుదామని వెళ్లిన రాము 'పిల్లలెలా పుడతారో తెలుసా' అంటూ కొందరు చెప్పిన విషయాలు విని హడలిపోయాడు. తన బండిలో అంత పని జరిగిందా. ఎంత అద్భుతం అని తనే ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఆ తర్వాత బండోడిని చూసినప్పుడల్లా రాముకి అర్థంకాని ఏదో రహస్యాన్ని చూసిన భావం — దాన్ని అరిగించుకోవాలనే ఆరాటం — అర్థం చేసుకోవాలనే తపన కలిగి తెలియని అశాంతితోనూ, అపూర్వమైన అలజడితోనూ మనసు నిండిపోయేది.

ఆ బండోడు ఇవ్వాళ విమానాలు నడుపుతున్నాడు. వాడ్ని తలుచుకోగానే రాము పెదవుల మీద చిరునవ్వు.

ఆ బండిని తలుచుకుంటే చాలు రాముకి ఎక్కడెక్కడి సంగతులూ గుర్తొస్తాయి. ఎప్పటెప్పటి కబుర్లో ఆ బండి అతన్తో చెబుతున్నట్టే ఉంటుంది.

బండిమీద వేసుకుని పచ్చగడ్డి మోపులూ, జనప కట్టలూ, వరిగడ్డి వకటా... పొలాన్నించి ఎన్ని తీసుకొచ్చేవారూ...

అన్నీ పొలాల్నుంచేనా?

పొలాలకి తీసుకెళ్లేవాళ్లు.

అయితే నాన్న మాత్రం—

"పెంటపోగు తోలేప్పుడు వద్దులేయ్యా. నీకు జబ్బు చేస్తుంది" అనేవాడు.

"మరి నీకు చెయ్యదా?" అనేవాడు రాము.

"నేను పెద్దాడ్ని గాయ్యా" అనేవాడు నాన్న. ఈ ఇంటికీ, వాకిట్లోకీ భరంతు కోసం ఎండిపోతున్న కాలవలోంచి ఎంత మట్టి మోసుకొచ్చేది ఈ బండి.

ఈ బండిమీదే నిలబడి నాన్నా, వీరడూ తూరుపోత పలికల్తో ధాన్యం అంతా పోతపోసేవాళ్లు.

కళకళ్లాడుతూ వడ్లన్నీ ఒక బంగారు రాశిగా పోగుపడుతూ వుంటే—

కాస్త దూరంగా తాలూ తప్పా, తుక్కూ, దూగరా... బండిమీదే తలగుడ్డ కట్టుకుని కూర్చుని రాము—

ఓసారి తూరుప్పొలం నుంచి పండిన వడ్లన్నిటినీ ఇంటికి చేరవేస్తున్నారు. ఈసారితో కళ్లంలో వున్న బస్తాలన్నీ అయిపోతాయి. బండి కెక్కించి పనివాళ్లు కాళ్లూ, చేతులూ కాలవలో కడుక్కుని బండి వెనకే బయల్దేరారు. నాన్న ఎడ్ల తాళ్లు పట్టుకుని ముందు నడుస్తున్నాడు. రాము తొట్లో కూర్చున్నాడు. చివరిసారి అవటం మూలంగా బండికి కాస్త బరువెక్కువే అయింది. అందువల్లే ఎడ్లు కాస్త భారంగా లాగుతున్నాయి. చేలల్లో గుండా వేసిన బాటవెంట నడుస్తోంది బండి. పడమటి ఆకాశంలో సూర్యుడు దిగిపోతున్నాడు. ఆకాశం అంతా ఎర్రగా కుంకుమతో నిండిపోయింది. పక్షులు గుంపులు గుంపులుగా ఎగురుతూ వెళ్తున్నాయి. ముందు నాన్న, తర్వాత బండి, వెనగ్గా పనివాళ్లలో ఎవరో తీస్తున్న రాగం...

ఈనాడు బండి వంక చూస్తున్న రాముకి ఎప్పుడో ముప్పయ్యేళ్లనాడు తను గడిపిన ఆ సాయంత్రం ఇప్పుడు తన కళ్లముందు దృశ్యంలా గుర్తొస్తోంది. బండి ఇప్పుడు కూడా ఆ పచ్చగడ్డి పరిమళాల్తో సహా గతాన్ని గుర్తుకుతెస్తోంది. ఈ బండితో తనకెంత అనుబంధం. ఈ వూరుతో, ఈ పొలాల్తో, ఈ కాలవతో, ఈ చెట్లతో, ఈ పక్షుల్తో, ఈ వీధుల్తో, ఇళ్లతో, ఈ మనుషుల్తో...

ఇవన్నీ వదిలి మళ్లీ తను తన పొగలోకి, తన దుమ్ములోకి, తన గతుకుల రోడ్లలోకి, చితికిన బతుకుల్లోకి వెళ్లిపోవాలి.

"అదిగో వడ్రంగాయన వస్తున్నాడు. మీరు లోన కెళ్లండి. నేనే ఏదో ధరకి సెటిల్ చేసేస్తా" అంది శాంత.

"వద్దు శాంతా. వడ్రంగి బండిని ముక్కలు చేసి పీటలో, కుర్చీలో చేస్తానన్నాడు. నాకది ఇష్టంలేదు. బండిని బండిలాగే వుండనిద్దాం. ఇందాక వీరడు కనపడి బండిని తాను కొనుక్కుని కిరాయికి తిప్పుకుంటా నన్నాడు"

"వీరడేం ఇవ్వగలడండీ"

"కిరాయికి తిప్పుకునేట్టయితే తీసుకెళ్లమన్నాను. పైగా వీరడు కూడా ఈ బండితో కల్సి బోల్డంత పని చేశాడు. ఈ బండికి నేను డబ్బులు తీసుకోను" అంటూ వుండగానే మనసులో నుంచి ఏదో బరువు దిగిపోయినట్టయి తేలిగ్గా నిట్టూర్చాడు రాము.

●